

Selvitys 11–17-vuotiaiden lasten ja nuorten ajatuksista ja kokemuksista

SEKSUAALISSÄVYTTTEISTEN VIESTIEN JA ALASTONKUVIEN JAKAMINEN IKÄTOVERIEN KESKEN JA AIKUISEN LAPSEEN KOHDISTAMA GROOMING

Hyvä lapsen/nuoren huoltaja,

Lapsenne koulu ottaa osaa Pelastakaa Lasten toteuttamaan kyselyyn, jonka tavoitteena on saada tietoa 11–17-vuotiaiden lasten ja nuorten ajatuksista ja kokemuksista ikätoverien välisestä seksuaalissävytteisestä viestittelystä ja alastonkuvien jakamisesta sekä netissä tapahtuvasta seksuaaliväkivallasta nuorten välillä ja aikuisen tekemänä. Kyselyn tuloksista julkaistaan selvitys.

Seksuaalissävytteinen viestittely ja kuvien jakaminen voi olla osa nuorten välistä kommunikointia ja seurustelusuhdetta, ja se on ok tilanteissa, joissa viestien vaihtamiseen on molemminpuolinen suostumus. Tiedämme kuitenkin, että lapset ja nuoret altistuvat myös tahtomattaan seksuaalissävytteiselle sisällölle ja nämä tilanteet voivat aiheuttaa lapselle ja nuorelle monenlaisia tunteita. Seksuaalissävytteisten viestien ja alastonkuvien jakaminen lapsen ja nuoren toimesta voi joissakin tilanteissa olla laitonta.

Grooming tarkoittaa lapsen houkuttelua seksuaalisiin tarkoituksiin. Aikuisen tekemä grooming on aina väärin ja voi olla laitonta. Grooming voi pitää sisällään seksuaalissävytteistä viestittelyä, alastonkuvien pyytämistä lapselta tai nuorelta tai niiden lähettämistä lapselle tai nuorelle. Aikuisen voi saada lapsen tai nuoren tekemään seksuaalisia tekoja itselleen tai ehdottaa tapaamista, ja kohdistaa lapseen tai nuoreen seksuaaliväkivaltaa. Netissä tapahtuva grooming on yleistä ja tiedämme, että lapset ja nuoret kohtaavat sitä netissä ja somessa jopa päivittäin (Pelastakaa Lapset 2021).

Kysely on testattu kohderyhmän lasten ja nuorten kanssa.

Miksi Pelastakaa Lapset toteuttaa tämän selvityksen?

Lasten ja nuorten kokema seksuaaliväkivalta netissä on kasvava globaali ilmiö. Lapset ja nuoret ovat kertoneet, että on arkipäiväistä saada yhteydenottoja ja seksuaalissävytteisiä viestejä ennestään tuntemattomilta aikuisilta netissä. Tiedämme myös, että nuoret voivat kohdistaa toisiinsa seksuaalista häirintää ja seksuaaliväkivaltaa, mutta tämän yleisyydestä meillä ei ole tarkkaa tietoa.

Selvityksen tavoitteena on saada tietoa näistä ilmiöistä, jolloin lapsille ja nuorille pystytään tarjoamaan oikeanlaista apua ja tukea, kohdentamaan seksuaalikasvatusta vastaamaan ajankohtaista tarvetta sekä suojamaan lapsia ja nuoria seksuaaliväkivallalta. Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus kasvaa turvassa ja suojassa. Siihen lapsi ja nuori tarvitsee aikuisen tukea, ohjausta ja turvaa.

Kysely toteutetaan helmikuussa 2025 sähköisellä kyselylomakkeella (Webropol). Kyselyyn vastataan koulussa oppitunnin aikana ja se vie noin 20 minuuttia. Vastaaminen tapahtuu **nimettömästi**. Vastauksia ei pysty yhdistämään yksittäiseen vastaajaan tai kouluun. Vastauksia käsitellään luottamuksellisesti. Huoltaja voi halutessaan kieltää alle 15-vuotiaan lapsen osallistumisen kyselyyn.

Osa kysymyksistä voi aiheuttaa epämiellyttäviä tunteita tai epämiellyttävien muistojen aktivoitumista. Jos jokin kysymyksistä tuntuu lapsesta tai nuoresta vaikealta tai hän ei tiedä, kuinka vastata siihen, kyseisen kohtaan voi jättää vastaamatta.

Kyselyssä ja opettajan ohjeistuksessa lapsille ja nuorille kerrotaan palveluista, joiden kautta he voivat saada lisätietoa turvallisesta netin käytöstä sekä keskustelutukea kokemuksiinsa liittyen. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi Pelastakaa Lasten nettinuorisotalo Netari, MLL:n Nuorten netti ja Sua varten Somessa -toiminto.

Myös sinun on hyvä olla tukena lapselle ja nuorelle, mikäli hänelle herää kysymyksiä teemaan liittyen. Lisätietoa lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta ja sen ennaltaehkäisystä sekä seksuaalikasvatuksen tärkeydestä löydät täältä:

- Kohtaa ja kuuntele – opas huoltajille lapsen seksuaalikasvatuksen tueksi
- Turvaa ja tue -opas huoltajille
- Tietoa lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta aikuisille

Kyselyn tuloksista tehdään selvitys, ja tuloksia tullaan käyttämään Pelastakaa Lasten koulutus- ja tiedotusmateriaaleissa. Lisätietoa kyselyn tietojen käsittelystä saatte tietosuojaselosteesta.

Kiitos, että sinä tuet lapsesi mahdollisuutta osallistua tähän tärkeään kyselyyn!

Lisätietoa selvityksestä:

Janita Tasa, asiantuntija
janita.tasa@pelastakaalapset.fi
puh. 050 590 8249
Lasten suojelu ja Nettivihje -toiminto
Pelastakaa Lapset ry

Eveliina Karhu, asiantuntija
eveliina.karhu@pelastakaalapset.fi
puh. 050 412 6729
Lasten suojelu ja Nettivihje -toiminto
Pelastakaa Lapset ry